

Список використаної літератури:

1. Vaferi M., Fallah M. S., Tayebi A. H. A Metaheuristic for the Containership Feeder Routing Problem with Port Choice Process. The Asian Journal of Shipping and Logistics. 2018. Vol. 34, no. 2. P. 119-128. URL: <https://doi.org/10.1016/j.ajsl.2018.06.008>
2. Фідерні перевезення: особливості та переваги. КИЙ АВІА КАРГО. Cargo. URL: <https://www.cargo-ukraine.com/fiderni-perevezennya/>.

*Метеленко Н.Г., д.е.н., професор,
Директор Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потєбні,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя*

*Храпкіна В.В., д.е.н., професор,
професор кафедри маркетингу та управління бізнесом,
Національний університет «Києво-Могилянська Академія», м. Київ*

ESG-РИЗИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОЄКТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Актуальність досліджень ESG-ризиків та перспектив реалізації проєктів сталого розвитку в Україні полягає у тому, що окреслені питання поступово стають нормою українських реалій життя: інвестори в усьому світі все більше уваги приділяють екологічній і соціальній відповідальності, управлінській культурі компаній і проєктів, які розглядають як об'єкти інвестування.

Аналіз останніх джерел. Серед авторів, які аналізують екологічні, соціальні та управлінські чинники у прийнятті інвестиційних рішень та сталого інвестування, Педро Матос [1], який зазначає, що «інвестиції, що відповідають ESG-принципам, представляють зростаючу частку в обсязі інвестицій на ринку капіталу». А. Керол [2] пропонує розглядати ESG, як чотири системних компоненти, які представлено та обґрунтовано ним у вигляді піраміди.

Мета дослідження – теоретичне та практичне осмислення процесів ідентифікації ESG-ризиків, перспектив реалізації проєктів сталого розвитку в Україні у напрямку формування ESG-стратегії розвитку бізнесу.

Методи та методика дослідження. Методами дослідження є підходи системного аналізу і синтезу, що дозволяє обґрунтовувати та систематизувати ESG-ризиків, обґрунтувати перспективи реалізації проєктів сталого розвитку.

Результати дослідження. ESG (з англ. environmental, social, governance – «довкілля», «соціальна сфера», «корпоративне управління») – зусилля компанії по кожному з цих напрямків заради сталого розвитку. Пандемія COVID-19 спричинила багато макроекономічних потрясінь. Сьогодні ми бачимо, що міжнародні організації, уряди, представники приватного та державного секторів усвідомлюють гостру необхідність бути готовими до управління кризою. Компанії, що ведуть активну діяльність із залучення фінансування та просування своєї продукції на міжнародних фінансових та товарних ринках, стикаються зі зростаючими очікуваннями інвесторів, контрагентів, кредиторів та регуляторів до питань сталого розвитку. Сьогодні від підприємств очікуються формування стратегічного бачення в галузі ESG та реалізація проєктів у галузі захисту навколишнього середовища, запобігання кліматичним змінам, зниження вуглецевого сліду продукції, безаварійної роботи, дотримання принципів корпоративного управління та прав людини. Тому побудова бізнес-моделі відповідно до принципів сталого розвитку, створення умов для безпечної та надійної виробничої діяльності дозволяє підприємствам бути ефективними без шкоди для майбутнього розвитку.

В Україні під час повномасштабної російської агресії, яка розпочалась 24.02.2022 р. і триває дотепер, найбільш вразливою стала соціальна складова ESG. Мільйони людей були змушені змінити місце проживання, втратили житло, роботу, а багато, на превеликий жаль, і близьких. Сьогодні діяльність більшості

вітчизняних компаній максимально направлена на збереження життів і здоров'я людей (внутрішньо переміщених осіб; сімей співробітників підприємств, які були змушені покинути свої домівки; співробітників, які в лавах ЗСУ). Вважається, що Україна – географічний центр Європи, але вже більше року Україна є світовим епіцентром мужності, незалежності та незламності. Україна проти своєї волі стала каталізатором глобальних змін в геополітичному протистоянні та розподілі світової економіки.

Слід констатувати, що під час війни постраждали всі форми бізнесу – великі та малі підприємства, державні і приватні компанії, але питання відновлення країни не обмежується лише економічними показниками, а й соціальними, екологічними, демографічними, культурними та історичними. З огляду на законодавство з 2018 року великі компанії зобов'язані подавати Звіт про управління, де частково розкривається питання сталого розвитку, і з року в рік підвищуються вимоги до розкриття інформації. Інтегруючись у європейське середовище, Україна змушена дбати і про зменшення впливу на довкілля. Перші кроки у сфері сталого розвитку вітчизняний бізнес зробив завдяки вивченню досвіду ключових клієнтів у власних сферах діяльності (агробізнес, енергетика, ГМК). Міжнародні бізнес-практики фокусують свою увагу не лише на прибутковості, але й на впливі на суспільство та навколишнє середовище; кожна з них проектує свої цінності на глобальному рівні, встановлюючи високі стандарти сталого розвитку для місцевих постачальників на додаток до стандартних специфікацій продукції. Так, глобальні компанії оголосили про цілі декарбонізації в рамках пом'якшення наслідків зміни клімату, таких цілей можна досягти лише шляхом декарбонізації всього ланцюга постачання, що охоплює, серед інших країн, і Україну. Скорочуючи викиди парникових газів у процесі діяльності вітчизняні підприємства роблять власний бізнес більш стійким і допомагають клієнтам досягти їхніх кліматичних цілей.

Економічна активність України суттєво постраждала через знищення виробничих потужностей, збитки, заподіяні сільськогосподарським угіддям, а також зменшення чисельності робочої сили, адже понад 14 млн. українців були змушені залишити постійне місце проживання, проте бізнес показав, що він достатньо стійкий до шоків, пов'язаних з війною: компанії сплачують податки, що дозволяє фінансувати насамперед військові витрати, підтримувати стабільність макрофінансової ситуації в країні та будувати проекти сталого розвитку на майбутнє вже сьогодні.

Список використаної літератури:

1. Pedro Matos. ESG and responsible institutional investing around the world. A critical review. URL: <https://www.cfainstitute.org/-/media/documents/book/rf-lit-review/2020/rflr-esg-and-responsible-institutional-investing.pdf> (дата звернення 15.04.2023).
2. Archie B. Carroll. The pyramid of corporate social responsibility: Toward the moral management of organizational stakeholders. Business Horizons, 1991, vol. 34, issue 4, 39-48. URL: https://econpapers.repec.org/article/eeebushor/v_3a34_3a4_3a1991_3ai_3a4_3ap_3a39-48.htm (дата звернення 15.04.2023).

*Михальченко Г.Г., д.е.н., доцент,
завідувач кафедри економіки підприємств та менеджменту,
Навчально-науковий професійно-педагогічний інститут
Української інженерно-педагогічної академії (м. Бахмут)*

НЕОБХІДНІСТЬ ЕФЕКТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПОСЛУГАМИ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

В умовах соціально-економічної нестабільності проблема ефективного забезпечення населення України соціальними послугами є запорукою не лише підтримання позитивних настроїв суспільства, але і, по суті, збереження державності. Як свідчить сучасний світовий досвід, прискорений економічний розвиток та зростання рівня конкурентоспроможності регіонів і добробуту його